
[BIL. 54 NOV 2019](#)

The logo features the word "CREATE" in large, bold, white capital letters. The letter "C" has a yellow vertical stroke on its left side. Below "CREATE", the word "e-newsletter" is written in a smaller, white, italicized sans-serif font.

UMP diiktiraf Universiti Terbaik Penyelidikan dan

Universiti Malaysia Pahang (UMP) dinobatkan universiti terbaik dalam Penyelidikan dan Inovasi apabila Star Award 2019 bagi *Research and Innovation Excellence (Institution)* untuk *Non-Research University* maupun universiti terbaik penyelidikan dan inovasi untuk Universiti Penyelidikan.

Hadir menerima anugerah ialah Naib Canselor UMP, Profesor Ir. Dr. Wan Azhar Wan Yusoff dalam majlis pada 6 November 2019 yang lalu.

Anugerah disampaikan Ketua Setiausaha Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM), Dato' Dr. Mohd. Othman Pendidikan, Dr. Maszlee Malik bagi merasmikan Anugerah *Malaysia's Research Star Award* dan Pengiktirafan dengan kerjasama *Clarivate Analytics* dan *Elsevier*.

Turut hadir Ketua Pengarah Pendidikan Tinggi, Datuk Ir. Dr. Siti Hamisah Tapsir dan Timbalan Ketua Pengarah Pendidikan, Dr. Mohamad.

Selain Anugerah Kecemerlangan Penyelidikan Institusi, pihak Clarivate Analytics menganugerahkan

Research and Innovation Excellence Researcher (tujuh orang penerima).

Manakala pihak Elsevier menganugerahkan 12 orang penyelidik sebagai penerima MRSA bagi 12 orang penerima), *Prominent Topics in Research* (empat orang penerima), *Citation Classic* (empat orang penerima).

UMP turut berbangga dengan kejayaan pensyarah UMP, Profesor Madya Dr. Wan Azmi Wan Hamzah yang iaitu kategori *Prominent Topics in Research* untuk bidang Penyelidikan Pemindahan Haba.

Penyelidikan beliau adalah berkaitan dengan teknologi *nanopartikel dispersion* yang diterbitkan di dalam jurnal berdasarkan sitasi yang diterima daripada pengkalan data Elsevier.

Beliau yang menjangkau usia 35 tahun juga turut dinobatkan sebagai *Young Researcher* berdasarkan per-

Penerbitan beliau banyak tertumpu kepada aplikasi bendalir dalam bidang Automotif. Antara produk berimpak tinggi yang dikeluarkan beliau adalah bendalir penyejuk nano untuk radiator kenderaan, pelincir nano untuk penyaman udara kereta dan komponen Automotif.

Berkaitan dengan penerbitan pula, sebanyak 116 penerbitan telah direkodkan di dalam data Scopus dengan pengaruh tinggi.

Daripada jumlah penerbitan tersebut, sebanyak 97 penerbitan telah diindeks oleh Web of Science. Sebahagian besar penerbitan ini merupakan jurnal berimpak tinggi Q1 yang menyumbang kepada data sitasi yang tinggi di dalam pengkalan data Web of Science. Kegunaan teknologi dalam penerbitan ini terutamanya adalah di dalam bidang pemindahan haba.

Selain itu, seramai 15 penyelidik dari Malaysia menerima Anugerah *Highly Cited Researcher* 2018 dari Web of Science. Anugerah ini memberi pengiktirafan peringkat dunia bagi penyelidik Malaysia yang mendapat sitasi tertinggi satu peratus dalam Web of Science.

Majlis tersebut turut memberi Pengiktirafan *Jurnal Crème* 2019 kepada 27 jurnal Malaysia yang menuai pengiktirafan antarabangsa berdasarkan metric jurnal *CiteScore*, *Impact Factor*, *Quartile Journal* dan jumlah sitasi.

Menuju kegemilangan, UMP terus melakar kejayaan membanggakan buat warganya dan bagi Profesor Ir. tatkala UMP berusia semuda 17 tahun sebagai sebuah Universiti Awam (UA) dan merupakan salah satu u

Dengan slogan `Bergerak Bersama', warga UMP akan terus memperkasa bidang pendidikan, penyelidikan dalam ekosistem Kejuruteraan dan Teknologi dengan lebih kreatif juga inovatif yang dapat memanfaatkan meningkatkan keupayaan latihan kemahiran Pendidikan Teknikal dan Latihan Vokasional (TVET) aras tinggi

Pendidikan fleksibel pembelajaran secara atas talian

Penganjuran Persidangan Antarabangsa *The ASEM MOOC Stakeholders' Forum 2019* berjaya berlangsung di ASEM MOOC yang memberi tumpuan kepada pembangunan kandungan kursus pembelajaran dalam teknologi terlibat serta rakan strategik ASEM di rantau ini.

Lebih 130 peserta dalam kalangan akademik dalam dan luar negara termasuklah Jepun, Korea, Thailand dan Amerika Syarikat yang menghadiri seminar ini. Seminar ini bertujuan untuk mengaplikasi konsep teknologi dan inovasi dalam pengajaran dan pembelajaran dengan mengaplikasikannya dengan perkembangan terkini dunia pembelajaran secara atas talian.

Hadir merasmikan persidangan ialah Ketua Pengarah Pendidikan Tinggi, Jabatan Pendidikan Tinggi, Dr. Datuk Ir. Dr. Siti Hamisah Tapsir.

Turut hadir Naib Canselor Universiti Malaysia Pahang (UMP), Profesor Ir. Dr. Wan Azhar Wan Yusoff, Penasihat NILE, Lifelong Education (NILE) Kementerian Pendidikan Korea, Jaedong Cho, Pengarah Jabatan Kecemerlangan dan Inovasi Wan Zuhainis Saad yang juga Ahli Lembaga Pengarah UMP dan Pengarah Pusat Sumber Pengajaran & Pembelajaran Kamaludin.

Menurut Datuk Ir. Dr. Siti Hamisah, peningkatan pembelajaran jarak jauh dan pembelajaran khas menjadikan Revolusi 4.0 (IR4.0) di Asia dan Eropah.

"Para pelajar perlu mempersiapkan diri dalam membangunkan kemahiran dan kapabiliti menggunakan serta mengadaptasi data dalam proses pembelajaran."

"Persidangan anjuran KPM dan UMP ini memfokuskan terhadap pembangunan MOOC dan *Global Classroom* seluruh dunia seiring dengan perkembangan sistem pendidikan terkini," katanya merasmikan Persidangan *Stakeholders' Forum* 2019 di Hotel Zenith Putrajaya pada 7 November 2019 yang lalu.

Beliau menyokong usaha UMP dan Rangkaian Universiti Teknikal Malaysia (MTUN) yang melaksanakan kerjasama dengan memfokuskan pengetahuan dan kemahiran praktikal (*hands-on*) bagi memenuhi keperluan Persekitaran (TVET) di negara ini.

Sementara itu, Profesor Ir. Dr. Wan Azhar berkata, UMP telah memulakan kerjasama program secara MOOC bersama Tan Chong Education (Tan Chong Group) yang membolehkan staf mekanik mereka mengikuti program teknologi (TCAT).

Seramai 30 pelajar mengikuti program *Energy Efficient Vehicles (EEV) Hybrid System* secara MOOC yang ini, TCAT menawarkan program yang mengandungi lima modul untuk tempoh tiga bulan latihan melibatkan Bahru.

Dengan pendidikan secara fleksibel ini akan memberi peluang pelajar yang mengikuti program ‘hands-on’ pengetahuan terhadap objek rangkaian internet (IOT), teknologi robotik, data analitik, aplikasi Arduino dan Revolusi 4.0 (IR4.0).

Hadir membentangkan kertas kerja adalah wakil KMOOC, Profesor Dr. Eunsil Hong dan Dr. Wonsook Kim dari Korea.

Turut sama membentangkan kertas kerja ialah Profesor Madya Dr. Jintavee Khiasang daripada Chulalongkorn University, Mae Fah Luang University mewakili ThaiMOOC.

Dr. Gan Leong Ming (UMP) juga berkongsi mengenai MalaysiaMOOC manakala mewakili JMOOC adalah Universiti Jepun dan PhilippineMOOC diwakili Dr. Ria Mae H. Borromeo daripada University of the Philippines.

2 produk UMP menang Anugerah Tahun Pengkomersialan M

Produk yang dihasilkan pensyarah Fakulti Teknologi Kejuruteraan Kimia dan Proses, Universiti Malaysia Pahang iaitu produk *MNRg-Treat* yang dihasilkan untuk merawat sisa air berminyak menggunakan formulasi berteknologi tinggi dinobatkan sebagai pemenang utama Anugerah Usahawan Penyelidik Tahun Pengkomersialan Malaysia 2019 (MYC 2019) anjuran Kementerian Teknologi, Perubahan Iklim (MESTECC) pada 10 Oktober 2019 yang lalu.

Satu lagi produk iaitu Hidung Elektronik (*Electronic Nose*) atau e-Nose yang dihasilkan oleh Profesor Madya Dr. Md. Taib bin Ahmad dan Profesor Madya Dr. Saiful Nizam Tajuddin dari Fakulti Teknologi Kejuruteraan Elektrik dan Elektronik dinobatkan sebagai pemenang utama Anugerah Usahawan Inovator Baharu MCY 2019.

Kedua-duanya telah memenangi hadiah bernilai RM100,000 setiap satu dalam bentuk tunai dan geran.

Menurut Mohd Najib, *MNRg-Treat* merupakan produk formulasi semula jadi untuk memisahkan sisa buang air yang dilepaskan industri agar memenuhi piawaian alam sekitar yang ditetapkan.

“Sisa minyak yang diperangkap akan dirawat menjadi produk sekunder iaitu minyak gris yang boleh didapa-

“Produk berinovasi ini mampu meningkatkan kualiti alam sekitar dan telah mula dijual dan diguna pakai di

Penyelidikan yang dijalankan sejak tahun 2012 ini mendapat sokongan beberapa geran penyelidikan under Fund (Lab2Market) UIC161003 – *Bio-Coagulant and Smart System for Sustainable Water Treatment* dan Permulaan Bumiputera (SUPERB) yang bernilai RM500,000.00 sebagai menyokong idea perniagaan.

Produk *MNRg-Treat* ini telah dilesenkan dan mula dikomersialkan oleh sebuah syarikat start-up yang dikenal-

Dalam pada itu, Teknologi e-Nose keluaran UMP pula telah dibangunkan bagi menggantikan penggunaan industri.

Menariknya, teknologi ini dibangunkan dengan data yang disokong penuh secara saintifik dan telah muat sepadan seperti Ajmal Perfume iaitu syarikat pengeluar gaharu terbesar di dunia bagi menganalisis kualiti dan kesegaran minyak berkaitan serta Sime Darby Oil, Thailand bagi menganalisis kualiti dan kesegaran minyak masak yang dikomersialkan oleh syarikat spin-off UMP yang dikenali sebagai Synbion Sdn. Bhd.

Kedua-dua syarikat yang memasarkan produk ini juga merupakan syarikat yang dibimbing oleh Techno-entrepreneurship, telah dilancarkan pada hari penyampaian anugerah berkenaan yang diadakan bersempena pengajian Internasional *Industrial Goods & Products Exhibition & Conference Malaysia 2019* (IGEM 2019) di Kuala Lumpur Convention Centre (KLCC).

Hadir dalam program berkenaan ialah Timbalan Naib Canselor (Penyelidikan dan Inovasi), Profesor Dr. Mohd Firdaus bin Othman, Menteri Pengkomersialan, Dr. Nur Aainaa Syafini Mohd Radzi serta Ketua Pegawai Eksekutif UMP Holdings Sdn Bhd, Syed Abdul Rahman.

Penyelidikan UMP tarik minat Duzce Universiti Turki me

Delegasi Duzce Universiti (DU) Turki yang berkunjung ke Universiti Malaysia Pahang (UMP) pada 30 Oktober 2023 dengan para penyelidik UMP dan berkongsi kepakaran mengenai penyelidikan berkaitan *Plant-based Spices*. Pengarah Pusat Kecemerlangan Industri Kluster Bioteknologi, Profesor Madya Dr. Nina Suhait Azmi.

Dalam pertemuan ini, Profesor Dr. Arun Gupta daripada Fakulti Teknologi Kejuruteraan Kimia dan Profesor Dr. Tajuddin menyampaikan taklimat mengenai *Animal-Based Halal Biochemistry Ingredients Extracts* manakala Pengarah Pusat Kecemerlangan Bioaroma, Profesor Dr. Siti Hajar Tajuddin menyampaikan taklimat mengenai *Perfumery and Cosmeceutical Products*.

Kunjungan ini turut menyaksikan berlangsungnya majlis menandatangani Memorandum Persefahaman (DU) Turki bagi mengukuhkan hubungan dua hala antara kedua-dua negara dalam bidang pendidikan dan akademik.

Dalam MoU yang berlangsung di Dewan Bankuet UMP Kampus Gambang itu, pihak DU Turki diwakili Rektor serta Ketua Doktor, Universiti Hospital (Perubatan) Profesor Dr. Oner Abidin Balbay manakala Naib Canselor Yusoff dan Pengarah Pejabat Antarabangsa, Dr. Mohd Azmir Mohd Azhari mewakili tuan rumah.

Profesor Dr. Ir. Wan Azhar Wan Yusoff berkata, kedua-dua pihak bersetuju bekerjasama selain menyediakan institusi pendidikan tinggi serta menggalakkan pertukaran dan hubungan staf akademik, penyelidik dan penyelesaian.

"Kedua-dua pihak mengharapkan supaya lebih banyak perkongsian pengalaman dan kepakaran dalam kerjasama ini," katanya.

Turut hadir Timbalan Naib Canselor (Penyelidikan & Inovasi), Profesor Dr. Kamal Zuhairi Zamli dan Timbul (Alumni) Profesor Dato' Dr. Yusserie Zainuddin.

Pihak DU turut berhasrat untuk menjalankan kolaborasi akademik dan penyelidikan melalui program sepenuhnya oleh Kerajaan Turki bagi program mobiliti pelajar dan staf berserta perbincangan lanjut *Erasmus*.

Program pertukaran Mevlana adalah program yang bertujuan pertukaran pelajar dan staf akademik antara Institusi pendidikan tinggi di negara-negara lain.

DU yang mula ditubuhkan pada tahun 2006 kini mempunyai seramai 33 ribu pelajar. DU merupakan sebuah universiti yang terletak di wilayah Black Sea, Turki dan mempunyai 14 fakulti, empat institut, dua kolej, sepuluh pusat penyelidikan dan aplikasi serta hospital penyelidikan.

UMP dan PCMTBE jalin kerjasama strategik

Peluang kerjasama strategik antara Universiti Malaysia Pahang (UMP) dan PETRONAS Chemicals Group (PCMTBE) memanfaatkan kedua-dua pihak dalam perkongsian teknologi, modal insan, kepakaran pengetahuan, penelitian dan penyelidikan.

Perkongsian ini adalah untuk merangsang produktiviti dan inovasi terutamanya dalam bidang berkaitan teknologi kimia dinamik bendalir.

Majlis menyaksikan pertukaran dokumen Memorandum Persefahaman (MoU) oleh Naib Canselor UMP dan CEO PCMTBE.

bersama Ketua Pegawai Eksekutif PCMTBE, Azlimi M. Lazim pada 1 November 2019 yang lalu di Gebeng

Turut sama hadir, Ketua Jabatan Perkhidmatan Teknikal PCMTBE, Hajah Salma M. Kassim dan Timbalan UMP, Profesor Dr. Kamal Zuhairi Zamli.

Menurut Profesor Ir. Dr. Wan Azhar, UMP komited untuk bersinergi dengan pihak industri bagi melaksana dan pembangunan dalam projek-projek bersama yang telah dan akan dikenal pasti.

"Melalui kerjasama ini juga, UMP dalam jangka masa panjang berupaya menyumbang kepada k membangunkan bakat-bakat profesional dan teknokrat yang memenuhi keperluan industri.

"Justeru, pihak pengurusan bersedia membuka ruang yang seluas-luasnya kepada tenaga akademik daripada langsung dalam program latihan bagi memperkaya pengalaman teknikal dan meningkatkan kepakaran mereka termasuklah peluang bagi staf industri menyambung pendidikan tinggi dan mengikuti kursus profesional (juga) di luar negara."

"UMP mempunyai tenaga akademik yang hampir 90 peratus daripada 800 staf akademik universiti memerlukan pelajaran bahasa Inggeris. Pelajarannya melibatkan pelbagai bidang kepakaran Kejuruteraan dan Teknologi seperti Mekanikal, Pembuatan, Kimia, Sains Komputer dan Geografi," ujar beliau.

UMP kini sedang merealisasikan agenda memindahkan teknologi kepada masyarakat serta meningkatkan aras tinggi bagi mengupaya kebolehan teknikal negara.

Kelebihan UMP yang mempunyai Pusat Bahasa Moden dalam menawarkan pelbagai bahasa antarabangsa dan Institut (CI) dalam meningkatkan kemahiran berbahasa Mandarin merupakan suatu keunikan.

Profesor Ir. Dr Wan Azhar berkata, pihaknya juga berpeluang untuk membina kurikulum bersama dengan tambah kepada staf mereka terhadap pengembangan kerjaya.

“Selain itu juga berupaya menjalankan penyelidikan bersama dalam menyelesaikan permasalahan berkaitan

Manakala menurut Azlimi, pihaknya mengalu-alukan kerjasama ini terutamanya dalam bidang teknikal khidmat dan Kejuruteraan berkaitan operasi dan penyelidikan di organisasi tersebut.

Dalam pada itu, delegasi UMP turut diberikan taklimat keselamatan yang menjadi keutamaan dalam bukti menyaksikan sendiri operasi di loji PCMTBE di Gebeng.

Hadir sama Pemangku Ketua Pustakawan, Dzull Zabarrod Ahmad dan Dekan Fakulti Teknologi Kejuruteraan Mat Piah.

Industri Nadir Bumi dari Sudut Pandang Pembangunan Lestari

Oleh: PROFESOR MADYA DR.-ING. MOHAMAD RIZZA OTHMAN

e-Mel: rizza@ump.edu.my

Bahagian I telah diterangkan secara ringkas konsep pembangunan lestari, apa itu nadir bumi dan impaknya pula akan membincangkan industri ini dari aspek alam sekitar dan sosial.

Impak Terhadap Alam Sekitar

Walaupun hadir secara semula jadi dalam alam sekitar, nadir bumi mempunyai sifat toksik dan boleh menyebabkan kesan negatif seperti kanser, masalah pernafasan, kehilangan gigi dan juga kematian. Walau bagaimanapun, elemen nadir bumi boleh diperolehi dalam bentuk yang berbeza. Sesetengahnya tidak berbahaya manakala yang lain menimbulkan risiko. Kajian yang lebih terperinci perlu dilakukan untuk menentukan tahap keselamatan untuk manusia.

Industri nadir bumi banyak dikaitkan dengan kesan alam sekitar akibat dari aktiviti perlombongan dan pengolahan bijih nadir bumi seperti *monazite* dan *xenotime*. Kawasan di mana aktiviti ini dijalankan berkemungkinan menyebabkan pengumpulan sisa-sisa bijih nadir bumi. Selain itu, proses pengesektrakan bijih nadir bumi melibatkan penggunaan banyak bahan kimia seperti air sisa *Water Leached Purification Residue* (WLP) dan *Neutralization Underflow Residue* (NUF) berserta NORM. Proses ini boleh meninggalkan sisa-sisa kimia di bawah tanah dan boleh memberi ancaman kepada kehidupan akuatik dan ekosistem lain di sekitar kawasan tambang.

Bagi mengurangkan kesan terhadap alam sekitar, kawalan terhadap aktiviti ini amat penting. Kerajaan Malaysia telah melancarkan kempen menutup aktiviti perlombongan haram terutama di selatan China kerana terdedah kepada pencemaran radioaktif dalam air awam. Malaysia juga pernah digemparkan dengan pencemaran radioaktif di Bukit Merah pada tahun 1997. Kesan pencemaran ini dianggarkan mencecah \$100 juta. Pada tahun 2011, sebuah loji pemprosesan bijih nadir bumi di Malaysia, iaitu *Lynas Advanced Materials Plant* (LAMP), bagi memproses *lanthanide* pekat (*lanthanides concentrate*) yang diperolehi dari bijih *monazite*. Selepas insiden loji nuklear Fukushima pada Mei 2011, industri nadir bumi di Malaysia terkena tempiasa. Industri nadir bumi di Malaysia berbeza prosesnya, tetapi tetap berlaku protes terhadap aktiviti pemprosesan bijih nadir bumi tersebut kerana ia boleh menyebabkan pencemaran radioaktif. Ia turut terkandung dalam bijih nadir bumi di LAMP akan terkumpul dan menyebabkan kesan radioaktif seperti yang dilakukan oleh panel *The International Atomic Energy Agency* (IAEA) di bawah PBB pada Jun 2011.

ketidakpatuhan piawaian keselamatan radiasi antarabangsa dalam projek tersebut.

Baru-baru ini pula, sebuah jawatankuasa khas di bawah MESTECC telah ditubuhkan untuk menyiasat dan menyelesaikan masalah yang berlaku di LAMP. Mereka mendapati (i) operasi LAMP mematuhi standard keselamatan, kesihatan dan alam sekitar (ii) LAMP mempunyai teknologi pemprosesan yang canggih (iii) LAMP mempunyai sistem pengawalaman yang ketat (iv) keadaan kerja pekerja terhadap hazard radiasi adalah di bawah tahap yang dibenarkan (v) terdapat peningkatan kepada keselamatan dan kesihatan kerja. Walau bagaimanapun, jawatankuasa khas telah mencadangkan beberapa perkara antaranya (i) membina tapak penstaan dan pembinaan fasiliti pelupusan bekalan WLP jika tidak perlu dibawa keluar dari Malaysia (iii) menyediakan perkhidmatan dan pengetahuan kepada masyarakat terhadap isu ini secara tidak langsung memberi tekanan kepada pihak industri dan kerajaan untuk mematuhi peraturan dan standar keselamatan dalam operasi kilang pemprosesan ini.

Di Amerika Syarikat pula, peraturan perlombongan nadir bumi lebih ketat menyebabkan semua aktiviti perlombongan di sana ditutup. Namun, keadaan ini dijangka berubah akibat dari perang ekonomi Amerika Syarikat-China. Semoga dengan adanya peraturan perlombongan dan pemprosesan nadir bumi yang jelas menjadikan aktiviti ini lambat beroperasi. Industri ini memerlukan kerjasama dalam dan luar negara bagi merangka polisi meminimalkan memperkuatkuhan rantaian bekalan antarabangsa.

Tanggungjawab Sosial

Mana-mana negara perlu menyediakan peluang pekerjaan kepada rakyatnya. Peluang tersebut boleh diberikan melalui perusahaan atau industri tempatan seperti Proton, TNB, PETRONAS, YTL, Farm Fresh dan banyak lagi. Selain itu, pelabur juga turut disumbang oleh pelabur luar melalui pembukaan operasinya di Malaysia. Peluang pekerjaan tersebut bukan sahaja di kilang bahkan akan berkembang ke kontraktor, subkontraktor sehingga ke perusahaan kantin. Justeru, kerajaan yang menawarkan prospek dan polisi yang mesra pelabur agar dapat menarik minat mereka melabur di negara ini. Bukan sahaja bumi sedia ada di Malaysia tanpa sebarang tindakan kawalan dan intervensi bukanlah satu tindakan yang buruk kepada pelabur luar yang berpotensi.

Sebagai bahan asas kepada pelbagai industri, nadir bumi akan memberikan satu lonjakan baharu bagi mereka di seluruh dunia global seperti mana berlaku dalam industri minyak dan gas, getah serta kelapa sawit. Jika penglibatan negara dalam industri ini akan membuka lebih banyak peluang pekerjaan, mengembang bidang Penyelidikan dan Inovasi serta mengembangkan industri hulu dan hiliran negara.

Contohnya, bekalan nadir bumi yang mudah diperoleh dalam negara akan menggalakkan para saintis dan ahli teknologi menggunakanannya untuk tujuan penyelidikan dan pembangunan produk. Kenderaan elektrik dan tenaga hidrolik yang dibangun dan dikembangkan di Malaysia. Secara tidak langsung, kerancakan penyelidikan dan pembangunan teknologi baru di bidang serta tenaga mahir yang merupakan elemen penting dalam ekonomi dan agenda TVET. Mereka yang berjaya dalam inovasi negara dalam membangunkan produk-produk berteknologi tinggi selain mengeksport kepakaran mereka kepada tenaga pakar dari luar.

Apa yang berlaku di LAMP, memberikan nafas baharu dalam kawalan, penguatkuasaan dan amaran pemprosesan galian. Selain nadir bumi, isu ini juga secara tidak langsung memberi kesan kepada industri lain seperti bauksit, besi, timah dan emas. Pengusaha akan memastikan operasi mereka berjalan dengan selamat berdasarkan *Safety, Health and Environment (SHE)* kerana industri ini bukan lagi kecil atau tersorok tetapi perlu mendapat perhatian ramai pihak.

Penulis ialah Pensyarah Kanan di Fakulti Teknologi Kejuruteraan Kimia dan Proses, Universiti Malaysia Terengganu

Mengarus Perdana Progam TVET Aras Tinggi Transformasi Min

Oleh : Ts. Mohammad Affendy Omardin
e-Mel: affendi@ump.edu.my

Bagi menjayakan transformasi Malaysia sebagai sebuah negara maju berpendapatan tinggi menjelang 2050, teknologi dan teknologi maklumat dan komunikasi (TTMK) perlu diperkembangkan. Teknikal dan Latihan Vokasional (TVET) sebagai satu suntikan penerokaan minda tenaga kerja tempatan dan antarabangsa (IR4.0). Ratusan ribu pekerja mahir dalam pelbagai bidang teknikal bakal menghidupkan alam TVET menjelang 2050. Mereka akan memainkan peranan penting dalam meningkatkan kualiti hidup masyarakat berkemahiran tinggi.

Sejak dahulu lagi, pendidikan negara kita yang berteraskan kepada menulis, membaca dan mengira (3M) masih relevan. Pendekatan 3M diperhalusi dengan menganalisa mengimaginasi, menerokai, mempelopori, membangun dan menyelesaikan masalah. Pemikiran aras tinggi mencorak manusiawi pelajar yang akan menjadi pemimpin masa depan. Pemikiran aras tinggi memberi makna dan makna yang mulia supaya seseorang pelajar memiliki keperibadian yang lebih unggul.

Bidang TVET menyediakan pembelajaran pendidikan dan latihan kemahiran yang merupakan satu sumbu penting dalam pembangunan negara. TVET perlu dilihat sebagai satu pendekatan pendidikan yang mengiktiraf seseorang supaya mempunyai kelebihan psikomotor. Graduan TVET dilihat mempunyai kekuatan kemahiran dan kemahiran vokasional dan teknikal yang kuat kini.

Imej TVET perlu dilihat sebahagian bidang profesional di mana pekerja yang terlibat mempunyai kemahiran dalam bidang yang kategorikan *dirty, difficult and dangerous* (kotor, bahaya dan sukar) (3D). Disamping yang cerah, sekaligus menangkis tanggapan masyarakat bahawa TVET adalah sesuai untuk kerja-kerja keseluruhannya yang cukup mencabar dimana ianya memerlukan seseorang itu mempunyai daya ketahanan memperkasakan pendidikan tinggi TVET, pendekatan strategi utama perlu dibangunkan menerusi peningkatan visibiliti, pemerkaasan pembelajaran serta pengajaran yang merangsang minda ke arah teknologi.

TVET Aras Tinggi

Dana Wibawa Pendidikan TVET dan program Bootcamp adalah satu usaha menjadikan TVET aras tinggi. Menerusi program *upskilling* dan *reskilling* adalah bertujuan merealisasikan agenda pendidikan TVET berkembang dengan adanya Rangkaian Universiti Teknikal Malaysia (MTUN). TVET di MTUN berperanan berfungsi sebagai kilang pengajaran (*teaching factory*) sekali gus membolehkan graduan MTUN sentiasa Selain memperkasakan ekosistem TVET, jaringan industri dan universiti mampu menjayakan hasrat negara 2030. Bantuan geran akan melatih bakal graduan dan menggalakkan pemindahan teknologi dari universiti dana industri dan aktiviti penyelidikan di institusi Pengajian Tinggi (IPT) di negara ini.

Pendidikan TVET perlu diberi sebagai laluan penuh untuk melahirkan modal insan yang berkemahiran dan mampu menghadapi saingan dan risiko-risiko pada peringkat global dan serantau selaras dengan keperluan dunia kerja. Pada tahun 2020 membolehkan TVET direalisasikan melalui pemerkaasan TVET dengan menaiktaraf peralatan dan teknologi berpengalaman dan kerjasama strategik dengan industri tempatan dan antarabangsa.

TVET sebagai Pilihan Utama dan Versatil

TVET tidak perlu lagi dilabelkan sebagai bidang yang dipinggirkan kerana ia mampu menyediakan bidang kerjaya utama. Ini kerana, TVET selalu digambarkan sebagai pilihan kedua, ketiga atau terakhir berbanding bersama-sama dengan sekolah kerjaya dan sekolah pengajian tinggi. Dalam konteks ini, TVET perlu berusaha untuk rebut pelajar sekolah untuk melanjutkan pelajar ke institusi pengajian tinggi negara ini. TVET harus diwujudkan sebagai alternatif yang menarik bagi pelajar sekolah kerjaya. Peneraju TVET perlu komited dalam melahirkan tenaga berkemahiran seiring negara maju.

Nilai versatil dan kebolehpasaran graduan TVET perlu dijenamakan untuk mencapai satu keupayaan kerjaya yang selaras dengan keperluan dunia kerja. Sehubungan itu, seharusnya peluang ini dicapai bagi menempah penempatan kerjaya semasa industri dan teknologi berpengaruh besar dalam masa depan. Mekanisme ini perlu diwujudkan melalui mekanisasi seiring era IR4.0.

Pendidikan TVET harus dijenamakan sebagai versatil supaya dilihat sebagai bidang pengajian yang relevan dan berkaitan dengan dunia kerja. Penekanan yang lebih harus diberikan dalam meyakinkan masyarakat bahawa graduan TVET adalah kerjaya yang cerah. Ia dapat membantu negara dalam mencapai lebih 30 peratus pekerjaan mahir pada tahun 2020. Selain itu, pelbagai peluang kerjaya baru, selain memenuhi pasaran peluang kerjaya dalam sektor awam dan swasta. TVET kini bekerja dalam suasana bilik berhawa dingin dengan menerima gaji yang menarik. Oleh itu, pemerkaasan TVET perlu melahirkan graduan TVET yang berketerampilan untuk perjawatan peringkat pengurusan tertinggi.

Bidang TVET Mampu Menyediakan Peluang Pekerjaan Lebih Tinggi

Laluan kerjaya graduan TVET dilihat boleh mengubah perspektif pendidikan teknikal negara iaitu dengan pengajaran supaya memfokuskan lebih 60 peratus kepada TVET. IR4.0 dilihat sebagai satu perintis pelabur robotik dan teknologi baharu. Aktiviti bernilai tinggi seperti teknologi termaju pembinaan, industri elektrikal digital berdasarkan generasi kelima dan industri 4.0. Selain itu, pemerkasaan penggunaan teknologi sebenar Virtual Reality (VR) dapat membiasakan pelajar TVET dengan dunia pekerjaan dan latihan.

TVET Perintis Pekerjaan Digital

Perkembangan pesat dunia digital hari ini memerlukan tenaga akademik teknikal meningkatkan lagi kewujudan dan pengetahuan teknikal. Penjenamaan semula bidang TVET mampu menjadikan bidang TVET sebagai ikon pekerjaan teknikal yang perlu dipertingkatkan lagi dengan pendekatan pengajaran dan pembelajaran yang berteknologi digital sehingga TVET harus mewujudkan dengan mengambil kira prinsip dalam era digital.

Strategik TVET

Institusi TVET perlu diselaraskan dengan kerjasama pintar bersama pemain industri bagi melahirkan kewangan kepada pelatih TVET mampu menghasilkan tenaga kerja berkualiti. Graduan kemahiran teknologi selaras dengan arus kemajuan industrialisasi semasa. Kerjasama dan kesepakatan industri kedua-dua pengamal TVET. Pendedahan teknologi terkini seperti teknologi mesin berkapasiti tinggi, sistem pemasaran serta perniagaan berdasarkan teknikal.

Memperkasakan TVET

Bagi meluaskan TVET aras tinggi, pelbagai program teknikal ditawarkan oleh jaringan Universiti Teknikal tinggi dan penyelidikan teknikal oleh akademia boleh meningkatkan pendidikan dan pembangunan kurikulum global. Transformasi digital perlu diperkenalkan bertujuan mempersiapkan graduan TVET bagi pasaran kerja. Perbadanan Tabung Pembangunan Kemahiran (PTPK) turut memberi peruntukan bagi membiayai kursus Pembangunan Kemahiran Negeri (SSDC).

Mengangkat Martabat dan Kepakaran TVET

Tenaga kepakaran dalaman yang dimiliki sesbuah universiti di samping tahap kecekapan dan jaringan berkolaborasi akan menyumbangkan kepada sektor pekerjaan yang berpotensi tinggi dalam kebolehpasaran.

TVET dilihat mampu memberikan keyakinan, daya saing, kebolehpasaran, dan menyerlahkan pencapaian akademia yang bijak menggunakan kaedah dan peralatan digital turut dapat menarik minat pelajar dalam

TVET perlu menjadi pilihan pembelajaran teknikal dan vokasional yang elegan dan mempunyai tarikan yang mempelopori bidang pekerjaan ini walaupun kotor, bahaya dan sukar kerana gaji dan ganjaran yang luhut tenaga yang dicurahkan graduan. Majikan harus mengiktiraf kemahiran dan pengetahuan teknikal graduan menepati keperluan yang diperlukan majikan selaras dengan inisiatif kerajaan yang mahukan pembelajaran TVET menjadikan graduan TVET serba boleh, tidak kira dalam akademik atau kemahiran teknikal. Justeru dengan kemahiran teknoprenuer dan kreatif agar menjadi pilihan utama majikan pada masa akan datang.

Pembudayaan TVET, Pangkalan Ilmu Teknologi dan Kreatif

TVET perlu diperkasakan menerusi industri baharu yang berkaitan *future of work* sebagai bandar integrasi maju. Ini mampu untuk menjadikan TVET sebagai hub ke arah inovasi berteknologi tinggi dan pembangunan.

Penjenamaan Profesional Unggul dengan TVET

Menceburi bidang TVET dengan penjenamaan baharu membolehkan kerjaya TVET diiktiraf dan dikenali oleh pemula dalam mencipta peluang baharu dan produk inovasi seiring kemahiran yang dimiliki. Graduan yang mampu dalam bidang akademik malah berketerampilan dalam bidang teknikal dan vokasional. Selain itu, bakat, inovasi dan kreativiti dalam bidang teknikal dan vokasional juga mampu meningkatkan kemahiran dan kreativiti bakal graduan TVET. Oleh itu, graduan TVET yang dilahirkan lepas tamat sekolah berdaya memimpin; berbakat cemerlang dan mampu menjadi kepimpinan TVET.

Pengiktirafan TVET

Pengiktirafan perlu diberikan kepada tenaga akademia teknikal, dan pengajar vokasional dan teknikal agar mendapat pengiktirafan di peringkat global. Perubahan kurikulum TVET di institusi pembelajaran TVET menerusi pembelajaran yang relevan dan sertifikasi yang diterapkan dalam pembelajaran. Akademia perlu memperkasakan TVET menerusi teoritikal, praktikal dan vokasional. Pembangunan silibus perlu seiring dengan kehendak industri masa kini. Rakan strategik antara negara dan luar negara perlu mengiktiraf pembangunan TVET. Pengiktirafan akreditasi di bawah Majlis Akreditasi Teknologi dan Teknikal (TTAC) dan Lembaga Teknologis Malaysia dan Lembaga Jurutera Malaysia berdasarkan TVET.

Graduan dan perintis TVET harus mendapat peluang penempatan di industri. Justeru, penempatan latihan dalam program seperti kerjasama pintar bersama organisasi yang telah berjaya menempa nama pada peringkat dunia mampu meningkatkan nilai kebolehpasaran penuntut TVET bahkan menambah baik ekosistem pendidikan dan pembangunan.

Menjenamakan Pekerjaan 3D

Bidang pendidikan teknikal, latihan bidang kritikal dan sektor pekerjaan kotor, bahaya dan sukar (3D) perlu mendapat pengiktirafan dan pengakuiannya. Bidang-bidang kritikal boleh merangsang minat graduan bagi melahirkan pekerja teknikal tempatan yang berkualiti dan berdaya saing. Kerajaan dapat menaiktaraf peralatan dan melantik tenaga pengajar daripada industri sekali gus meningkatkan minat dan kepentingan kerjaya teknikal.

Nilai tambah kejayaan organisasi berdaya cemerlang perlu mengubah senario tempat kerja yang kondusif, mencungkil tahap kebolehan dan bakat bagi memberikan keseronokan bekerja.

Ubah persepsi kerjaya 3D sebagai satu bidang yang mencabar minda. Sudah sampai waktunya, kerajaan mengembalikan minat graduan dan rakyat tempatan terhadap kerja-kerja teknikal dan bidang 3D.

Setiap tahun pembelajaran teknikal semakin mencabar terutama pendekatan teknikal dan vokasional. Oleh itu, pendekatan teknikal perlu diubah dengan pendekatan mendalam.

Terapkan Budaya 3R

Pengamal TVET haruslah berfikir berdasarkan kerja-kerja penyelenggaraan iaitu yang mengutamakan memulihkan (3R) dalam mana-mana bidang TVET yang diceburi supaya boleh berfikir dengan kreatif dan

Menaik Taraf Kemudahan

Pelbagai jenis kemudahan seperti kemudahan tempat pengajaran dan pembelajaran TVET perlu diperbaiki sewaktu melayari laman sesawang juga perlu ditambah baik agar lebih laju. Selain itu, kemudahan seperti teknologi berteknologi tinggi dan maju perlu diwujudkan agar dapat menarik lebih ramai pelajar menceburi bidang TVET.

Sektor ekonomi teknikal negara perlu dijana oleh warga tempatan sendiri tanpa perlu terlalu bergantung kepada melestarikan dan memperkasakan TVET. Bidang TVET mampu melahirkan tenaga kerja tempatan yang berkualiti mengharung IR4.0. Kerjasama dari semua pihak berkepentingan dan membolehkan TVET sebagai pendidikan depan. Peredaran teknologi terkini dalam latihan industri membolehkan pembudayaan TVET dan graduan

bukan sahaja dalam negara malah di seantero dunia.

TVET dan Lanskap Komuniti

TVET dilihat mempunyai potensi melahirkan masyarakat berkemahiran tinggi sekali gus mengukuhkan depan. Pembangunan modal insan berkemahiran tinggi mampu melonjak ke arah aktiviti nilai tambah baharu dalam bidang-bidang berkenaan. TVET melalui komuniti harus berusaha menyokong perusahaan kecil (PKP) dengan 150,000 pekerjaan berkualiti tinggi dan mengukuhkan ekosistem pembuatan dan perkhidmatan negara. Elektronik dan elektrik juga mampu menaikkan TVET ke arah kemahiran digital berasaskan generasi kelima.

TVET dan Keusahawanan

Graduan TVET perlu mempunyai ciri-ciri keusahawanan iaitu mampu mencari dan mencipta sendiri peluang untuk menguruskan perniagaan sendiri. MTUN boleh melahirkan graduan dengan bakat teknikal ke arah menyediakan graduan dengan tahap kebolehpasaran yang tinggi bagi menjayakan agenda TVET iaitu mencipta ahli profesional. TVET dilihat sebagai satu bidang yang mampu mempelopori inovasi yang bakal menghasilkan teknologi baharu yang akhirnya dapat memberi pulangan kepada negara.

Penyaluran Dana TVET Pendidikan 2020

Pembentangan Belanjawan 2020 memperlihatkan sokongan kerajaan menerusi pertambahan peruntukan. Peruntukan RM5.9 bilion akan meningkatkan kebolehpasaran graduan baharu dalam dunia pekerjaan.

Sehubungan itu, melalui penyaluran dana itu mampu menggalakkan kemajuan bidang TVET dan membentuk ahli profesional yang mahir. Pertambahan elaun sebanyak RM100 dalam belanjawan 2020 untuk pelatih TVET disertai dengan perbelanjaan semasa menjalani latihan industri. Golongan muda yang menyertai bidang TVET juga akan mendapat peluang kerjaya yang lebih baik.

Dana TVET seperti MyBrain15 boleh menjadi satu landasan untuk melahirkan lebih ramai pakar TVET yang berkualiti pada peringkat Sarjana, Doktor Falsafah (phD) serta Doktor Kejuruteraan. Pendedahan kepada dunia pekerjaan oleh pelatih TVET melalui penempatan latihan industri. Ini kerana, penempatan latihan industri merupakan pendedahan kepada pelatih TVET untuk mengendalikan peralatan berteknologi tinggi yang digunakan dalam kehendak majikan.

TVET sebagai Ikon Teknikal Negara

Bakal-bakal graduan TVET dilihat mampu menghadapi perubahan ke arah ekonomi digital iaitu Revolusi Perindustrian 4.0 kerajaan selaras dengan Matlamat Wawasan Kemakmuran Bersama 2030. Kemuncak kepada semua terhadap teknikal yang dinamik, progresif, berketerampilan, berimej versatil dan hands-on bagi mewarnai lanskap TVET. Menerusi inisiatif Malaysia Kerja mampu mewujudkan lebih ratusan ribu peluang pekerjaan untuk rakyat muda datang.

Penulis ialah Pensyarah di Fakulti Teknologi Kejuruteraan Awam, Universiti Malaysia Pahang.

Sidang Editorial

PENAUNG

Profesor Ir. Dr. Wan Azhar Wan Yusoff
nc@ump.edu.my

KETUA EDITOR

Zainuddin Mat Husin
zmh@ump.edu.my

EDITOR

Safriza Haji Baharuddin
safriza@ump.edu.my

WARTAWAN/PENULIS

Mimi Rabita Abdul Wahit
mimirabitah@ump.edu.my

Nur Hartini Mohd Hatta
nurhartini@ump.edu.my

Nor Salwana Mohammad Idris
salwana@ump.edu.my

PENTADBIR WEB

MOHD SUHAIMI BIN HASSAN
mohdsuhaimi@ump.edu.my

PEREKA GRAFIK

Noor Azhar Abd Rasid
noorazhar@ump.edu.my

JURUFOTO

Khairu Aidilnishah Rizan Jalil
khairul@ump.edu.my

Muhammad Naufal Samsudin
naufal@ump.edu.my

PEMBANTU PENERBITAN

Hafizatulazlin Abd Aziz
lin@ump.edu.my

Sidang Editorial berhak melakukan diterima untuk penyiaran selagi tidak disiarkan tidak semestinya menggariskan dan sikap Buletin e-CREATE. Karya semula tanpa kebenaran Ketua Editor.

Sidang Editorial tidak bertanggungjawab yang dikirimkan melalui pos.

Segala sumbangan yang dikirimkan sebaiknya dikembalikan. Sumbangan karya berikan kepada penerbit di:

EDITOR

Bahagian Komunikasi Korporat
Pejabat Naib Canselor
Canseleri Tun Abdul Razak
Universiti Malaysia Pahang
26600 Pekan
Pahang Darul Makmur
Tel.: 09-424 5000
Faks: 09-424 5055
e-Mel: safriza@ump.edu.my

ISSN 1823-7487

9 771823 748004

5-Star World Class Technological University
www.ump.edu.my

[View PDF](#)